

Stage Jaar 1 - 1.1 & 1.2

Aan het werk in de wijk
het verloskundig perspectief

AVAG 2021-2022

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Verloskunde Academie Amsterdam Groningen.

Colofon

November 2021

Verloskunde Academie Amsterdam
Vlaardingenlaan 1
1059 GL Amsterdam
Tel 020 495 3456

Verloskunde Academie Groningen
Dirk Huizingastraat 3-5
9713 GL Groningen
Tel 050 207 1900

www.verloskunde-academie.nl

Inhoud

Inhoud.....	3
Inleiding	4
Contactgegevens.....	4
Opbouw stage.....	5
Vorbereidende week Verloskundig redeneren en handelen.....	5
Stage 1.1: De verloskundige aan het werk	5
Stage 1.2: De verloskundige in opleiding (VIO) aan het werk	5
Uitvoeren van handelingen.....	5
De vijf leerlijnen	6
Contact met de opleiding.....	8
Toekennen EC's	9
Overzicht formulieren	10
BIJLAGEN	11
Bijlage 1 Overzicht VHO onderwijs jaar 1 (Voor stageopleider)	11
Vaardigheden voorafgaand aan stage 1.1	11
Vaardigheden voorafgaand aan stage 1.2	11
Bijlage 2 Niveaus van deelname stage-activiteiten.....	12

Inleiding

Stages nemen in de opleiding tot verloskundige een belangrijke plaats in. In het eerste jaar zijn er twee soorten stages:

- een doorlopende stage waarin je vooral waarneemt vanuit het cliëntenperspectief
- twee stages (1.1 en 1.2) die uitgaan van het verloskundigenperspectief.

In de stage cliëntperspectief observeer je hoe een cliënte de zwangerschap, baring en kraamperiode ervaart (zie verder de handleiding *Stage jaar 1, Aanstaand ouderschap: het cliëntperspectief*).

Deze handleiding gaat over de stages vanuit het verloskundigenperspectief. De voorbereiding op deze stages vindt plaats in de week “Verloskundig redeneren en handelen” (VRH). Deze week vormt een overgang van het binnen schoolse leren naar het leren op de werkplek.

Je oefent het integreren van vaardigheden en het klinisch redeneren in een veel voorkomende praktijksituatie. Ook bereid je je voor op de stage: wat weet en kun je al, wat wil en moet je leren en hoe verzamel je feedback.

Om je goed voor te bereiden op de stages in jaar 1 lees je deze handleidingen:

1. Algemene stage-info jaar 1 t/m 4. Hierin lees je alle praktische informatie rondom je stage (vergoedingen, ziekmelden, formulieren etc). Lees deze voorafgaand aan je stage goed door en gebruik hem als naslagwerk bij vragen.
2. Deze handleiding. Hierin lees je in chronologische volgorde informatie over de week VRH en de stages 1.1 en 1.2.
3. Stagehandleiding doorlopende stage. Aanstaand ouderschap; het cliëntperspectief. Deze heb je al gelezen.
4. De handleiding STA-dagen

Stages zijn ongelooflijk leerzaam, in het begin vast spannend maar de meeste vinden ze vooral ook leuk. Nu ervaar je waar je alle kennis voor nodig hebt! Geniet ervan en veel succes!

Contactgegevens

Aanspreekpunt voor de week Verloskundig redeneren en handelen en de STA dagen:

VAA Dineke Snoep dineke.snoep@inholland.nl

VAG José Hollander jose.boer@inholland.nl

Stagecoördinatoren

VAA stagebureau.vaa@inholland.nl

VAG stagebureau.vag@inholland.nl

Stageplanning

VAA stageplanning.vaa@inholland.nl

VAG stagebureau.vag@inholland.nl

Voor meer uitgebreide contactgegevens zie Algemene stage-info jaar 1 t/m 4

Opbouw stage

Voorafgaand aan je eerste stage, volg je binnen schools de week Verloskundig Redeneren en Handelen (VRH). Deze week bereid je je inhoudelijk voor op de stage.

Stage 1.1 bestaat uit twee weken en stage 1.2 uit vijf weken. De stages vinden beiden plaats in een verloskundige praktijk. Je volgt de stages bij voorkeur in dezelfde praktijk.

Omdat stage 1.1 slechts twee weken stage kent, zal geen STA-dag (=stageterugkomdag) worden ingepland. Wel zal er na de stage, tijdens een SLC-bijeenkomst, ruimte zijn om ervaringen met elkaar uit te wisselen.

Tijdens je 1.2 stage heb je na 2 en na 4 weken een STA-dag. Zie de handleiding STA-dagen op Moodle voor de inhoud van deze dagen.

Voorbereidende week Verloskundig redeneren en handelen

Waar je in de doorlopende stage vooral hebt geobserveerd, ga je tijdens stage 1.1 en 1.2 oefenen en uitvoeren. Als vóór ga je voor het eerst actief deelnemen aan de zorg voor de zwangere, barende en kraamvrouw.

De inhoud van de week VRH bereidt je hierop voor. De focus van deze week ligt op de prenatale en postnatale zorg. Je integreert medisch-technische en communicatieve vaardigheden, zodat je deze kunt toepassen, bijvoorbeeld op het spreekuur. Daarnaast komen er zaken aan de orde die specifiek zijn voor stage, zoals het vragen van feedback in de praktijk.

Inhoud van de lessen en eventuele voorbereiding zullen minimaal 1 week voor aanvang op Moodle geplaatst worden. De studiebelasting voor deze week bedraagt ongeveer 32 uur.

Stage 1.1: De verloskundige aan het werk

Tijdens stage 1.1 start je met het observeren van de verloskundige aan het werk in de praktijk maar al snel zet je ook je eerste stappen in het deelnemen aan die zorg. In de week Verloskundig redeneren en handelen deed je dit alles in een simulatiesetting; nu zit je met een zwangere aan het bureau.

Verwacht niet van jezelf dat je het in deze situatie allemaal in één keer kunt. Oefen regelmatig en vraag daarbij feedback aan de hand van de KPB-formulieren (Korte praktijk Bespreking).

Naast het spreekuur zul je ook meelopen met de dienst en kraamvisites. Hopelijk kun je je eerste bevallingen meemaken en al wat kraamvisites bijwonen.

Stage 1.2: De verloskundige in opleiding (VIO) aan het werk

In stage 1.1 heb je vooral kennism gemaakt met de zorg in de verloskundepraktijk.

In stage 1.2 ga je oefenen met alle facetten van de verloskundige zorg.

Uitvoeren van handelingen

Je mag bepaalde verrichtingen (ook wel voorbehouden handelingen genoemd) pas in de stages uitvoeren, nadat je deze vaardigheden binnen schools behaald hebt door middel van een toets (zie OER artikel 3.12 lid 4). Bespreek met je opleider aan het begin van je stage welke toetsen je gehaald hebt en wat je graag in de praktijk zou willen oefenen.

Toetsweek	Wanneer	Wat
Toetsweek 1	Ruim voor stage 1.1	VT, AROM, Baring, Injecteren
Toetsweek 2	Voor stage 1.2	Infuus, Venapunctie, Consultvoering, Hechten (incl. episiotomie zetten en infiltreren)

Zie hiervoor ook bijlage 1 Overzicht VHO onderwijs jaar 1 (Voor stageopleider)

Uit onderzoek blijkt dat één van de belangrijkste succesfactoren voor een goede stage is hoe gemotiveerd je over komt en of je op zoek bent naar leermomenten. Natuurlijk kan het leerzaam zijn om eerst een tijdje te observeren maar uiteindelijk leer je het meeste door gewoon te gaan oefenen. Pas dan kom je er goed achter wat je al wel kunt en wat nog aandacht behoeft.

Het is belangrijk dat je hierbij een goede balans vindt tussen jezelf uitdagen en het respecteren van je eigen grenzen. Bewaak de veilige leeromgeving voor zowel jezelf als de cliënt. Mocht je het gevoel krijgen dat je weinig mag oefenen of juist dat je te veel in het diepe wordt gegooid, bespreek dat dan met je opleider en aarzel niet om contact op te nemen met één van de stagecoördinatoren of je SLC. *Zie hiervoor ook bijlage 2 Niveaus van deelname stage-activiteiten.*

Let op! Zolang je titerbepaling van Hepatitis B nog niet bekend is (na stage 1.1. bekend), mag je nog geen invasieve handelingen verrichten (handelingen waarbij je in aanraking komt met bloed/vruchtwater).

De vijf leerlijnen

Tijdens de stage ga je werken aan deeltaken die voortkomen uit één van de vijf leerlijnen. Deze deeltaken werken toe naar de uiteindelijke kwalificerende eindtaken (KET) die aan het einde van de studie worden behaald.

■ Leerlijn Klinisch redeneren en handelen

Tijdens stage 1.1 start je met het observeren van de verloskundige aan het werk in de praktijk. Al snel zet je ook je eerste stappen in het deelnemen aan de zorg. Deze twee weken staan in het teken van het kennismaken met alle facetten van de verloskundige zorg. Zo zal je bij de prenatale consultvoering oefenen in het afnemen van de anamnese en het verrichten van een prenataal consult. Bij het prenatale consult benoem je je bevindingen en geef je voorlichting en advies over veelvoorkomende onderwerpen. Je speelt in op de wensen en behoeften van de cliënte.

Naast het spreekuur zul je ook meelopen met de dienst en daar hopelijk een bevalling kunnen meemaken en kraamvisites zien.

In de week Verloskundig redeneren en handelen deed je dit alles in een simulatiesetting, nu zit je met een zwangere aan het bureau. Verwacht niet van jezelf dat je het in die situatie allemaal in één keer kunt. Oefen regelmatig en vraag daarbij feedback aan de hand van de feedbackformulieren (Korte Praktijk Bespreking = KPB-formulier).

Opleiders zullen met behulp van voorbeelden feedback geven op je functioneren. De formulieren zijn formatief, dat wil zeggen dat er geen oordeel gegeven wordt of het voldoende of onvoldoende is.

De KPB-formulieren laat je aan het einde van de twee weken 1.1, invullen door je opleider. Er is per zorggebied (waar in jaar 4 ook een KET (kwalificerende eindtaak) van is)) één KPB-formulier. Dus één formulier om bijvoorbeeld de prenatale zorg te evalueren.

Het kan zijn dat je in deze stage geen bevalling meemaakt, geen telefonisch consult hebt kunnen doen of een miskraam hebt begeleid. In dat geval kan de opleider aan het begin van het formulier 'niet van toepassing' invullen en kan het formulier gesloten worden. Nodig de opleider aan het einde van je stage wel uit voor alle KPB-formulieren. Doe dit ook als je een onderdeel niet hebt kunnen meemaken. Zorg in ieder geval dat minimaal 2 formulieren met feedback worden ingevuld.

Tijdens stage 1.2 laat je na 3 weken alle KPB's invullen en aan het einde van de stage nogmaals.

KPB	OVERZICHT DEELTAKEN
KPB 2	Het prenatale spreekuur verrichten
KPB 3	Het telefonische spreekuur verrichten
KPB 4	De partusdienst verrichten
KPB 5	De kraamvisites verrichten
KPB 6	De nacontrole verrichten
KPB 8	Een (dreigende) miskraam begeleiden

De formulieren voor de verschillende KPB's voor deze stage vind je in de studiegids, onder jaar 1.

■ Leerlijn Professionaliseren

Professioneel gedrag tijdens stage 1.1 en 1.2

Het professioneel gedrag (PG) wordt beoordeeld vanuit een mix van 'meetmomenten' in verschillende contexten (tijdens je stage, je werkgroep en feedback van peers) over een langere periode. Dit noemen we programmatisch toetsen. De feedback die je van verschillende kanten ontvangt (meetmomenten) draagt bij aan je inzicht in je ontwikkeling van je professioneel gedrag en geeft richting in het aanzetten tot verandering.

Net als in de binnen schoolse modules krijg je tijdens de eerstejaars stage feedback (in Scorion) op je professioneel gedrag. Voor stage- en binnen schoolse activiteiten (werkgroep) gelden dezelfde criteria voor professioneel gedrag. De lijst met de items waar je feedback op krijgt, vind je in de algemene stage-info (bijlage 5).

De feedback van het PG wordt in de tweeweekse stage 1.1 niet meer dan twee dagen voor het einde van de stage gegeven.

Tijdens de stage in 1.2 plan je samen met de opleider, na 5 weken, het feedbackmoment op je PG. Dit moment is verplicht. Tussentijds vraag je ook mondeling of schriftelijk om feedback op je professioneel gedrag, zodat je weet wat goed gaat en waar je aan kunt werken. Zorg dat dit minimaal één keer gebeurt; halverwege de stage is gebruikelijk. Voor tussentijdse geschreven feedback kun je je stagebegeleider ook uitnodigen in Scorion, zodat je die kunt je opnemen in je dossier professioneel gedrag. Het geeft je goed inzicht in je ontwikkeling tijdens de stage.

STAGE	FEEDBACKMOMENT PG (formatief)	
1.1	Na 2 weken, niet meer dan 2 dagen voor het einde van de stage	Verplicht
1.2	Halverwege de stage	Advies
1.2	Na 5 weken, niet meer dan 2 dagen voor het einde van de stage	Verplicht

In jaar 1 is de evaluatie van je PG formatief. Dit houdt in dat er niet wordt beoordeeld met voldoende of onvoldoende. De feedback is bedoeld om van te leren. Daarom schrijf je op alle verzamelde feedback op je PG in het eerste studiejaar, vanuit de verschillende contexten, een reflectie. Aan het begin van het tweede studiejaar bespreek je deze reflectie met je SLC.

Plan van aanpak professioneel gedrag na 1 jaar

Meestal volgt uit een reflectie een aantal punten waar je tevreden over bent. En een aantal aandachtspunten, iets waar je nog aan wilt werken. Het kan bijvoorbeeld zijn dat je zelf iets wilt veranderen in je gedrag of naar aanleiding van kritische feedback tijdens je stage of werkgroep. Daarover schrijf je een plan van aanpak voor het tweede studiejaar.

■ **Leerlijn Public Health**

Tijdens jaar 1 zijn er in de stage geen deeltaken of activiteiten van deze leerlijn

■ **Leerlijn Wetenschap**

Tijdens jaar 1 zijn er in de stage geen deeltaken of activiteiten van deze leerlijn

■ **Leerlijn Samenwerken en organiseren**

Centrum voor Jeugd en Gezin (actief observeren)

In het kraambed komt de verpleegkundige van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) voor het eerst bij het gezin langs. Na afloop van de eerste tien dagen neemt zij de zorg voor het kind en zijn omgeving van de verloskundige over.

Om in de toekomst goed samen te kunnen werken moet je deze professionals goed leren kennen. Loop in deze stage een halve dag mee met een CJG-verpleegkundige. Probeer in dit dagdeel ook de zorg op het consultatiebureau te observeren. Van de opleiding ontvang je informatie waar je deze halve dag mee gaat lopen en of en zo ja wat je hierin zelf moet regelen.

- Herken je de leerstof uit module 4?
- Stel de verpleegkundige de volgende vragen:
 - Wat was jouw motivatie om voor dit beroep te kiezen?
 - Welke opleiding heb je gevolgd?
 - Hoe organiseer je je werkzaamheden?
- Laat de bijgewoonde activiteit door je opleider aftekenen op de aftekenlijst activiteiten

Contact met de opleiding

Gedurende deze stage neemt je SLC of werkgroepbegeleider contact met je op om te horen het met je gaat, hoe je je voelt op de stageplek en hoe het gaat met leren. Als alles goed gaat of je bent geholpen met een paar kleine tips, dan is dat een eenmalig contact.

Tijdens de STA-dagen bespreek je jouw ervaringen tijdens de SLC-bijeenkomst.

Eén van de stagecoördinatoren heeft contact met jouw opleider van de praktijk. In dit gesprek wordt besproken of het duidelijk is voor de opleider wat de opleiding verwacht van de stage. Je functioneren als vio zal niet worden besproken. Mocht het wenselijk zijn voor jou of de opleider om een gesprek met elkaar te hebben(een stagecoördinator, de praktijk en jij) dan kun je dat aangeven en dan zullen we daar een gesprek voor plannen.

Mocht je zelf vragen hebben kijk dan in de Algemene stage-info jaar 1 t/m 4 onder het kopje "Bij wie moet je zijn in welke situatie".

Toekennen EC's

Het stageprogramma in z'n geheel (alle stages van de vier studie jaren samen) moet aan een tweetal wettelijke regels voldoen:

1. 100 EC (van de totale 240 EC) moeten worden behaald door middel van stage.
2. Een minimumaantal verrichtingen moet in de stage worden behaald. Deze zijn vastgelegd volgens de AMvB (Algemene Maatregel van Bestuur) en voor jullie zichtbaar in Scorion, zie overzicht *uniforme verrichtingen* in de studiegids.

Toetsen stage 1.1		EC
Deeltaken (KPB)	Formatief	2
PG Stage	Formatief	2
Wettelijke verrichtingen en activiteiten: Stage 1.1 en 1.2 samen	Summatief	Zie hieronder bij stage 1.2

Toetsen stage 1.2		EC
Deeltaken (KPB)	Formatief	3
PG Stage	Formatief	2
Wettelijke verrichtingen en activiteiten: Stage 1.1 en 1.2 samen	Summatief	2

Overzicht formulieren

In het volgende overzicht staan de formulieren, waarmee jij en je opleider te maken krijgen. Deze formulieren vind je in scorion maar zijn ook te downloaden via de studiegids.

FORMULIER	DOEL	GEBRUIK
Samenwerkingsafspraken stage	Kennismakingsgesprek: Plan van aanpak van de vio afstemmen met de mogelijkheden van de stageplaats.	In te vullen door vio voorafgaand aan gesprek en laten valideren door stageopleider.
KPB-deeltaak + nummer	Feedback per deeltaak.	De opleider geeft feedback op het functioneren van de vio bij een deeltaak. Aan het einde van stage 1.1 en na 3 en 5 weken bij stage 1.2 bied je elke KPB aan.
Feedback Professioneel gedrag in stage jaar 1	Feedback op Professioneel gedrag	De opleider geeft feedback op het professioneel gedrag van de vio. Dit is verplicht aan het eind van stage 1.1 en 1.2 en wordt bij de 1.2 stage halverwege de stage geadviseerd.
Aftekenlijst activiteiten in stage	Het totaal aantal activiteiten tijdens de stage vastleggen: bewijsvoering uitgevoerde activiteiten.	Tijdens de stage een activiteiten lijst op papier ingevuld door de vio en ondertekend door de opleider, aanwezig bij de activiteit. Aantallen worden bij de eindbeoordeling gevalideerd in Scorion door de opleider op de digitale aftekenlijst activiteiten.
Aftekenlijst Verrichtingen stage	Het totaal aantal uitgevoerde verrichtingen tijdens de stage vastleggen: bewijsvoering aantal verrichtingen.	Tijdens de stage een verrichtingenlijst op papier ingevuld door de vio en ondertekend door de opleider, aanwezig bij de verrichting. Aantallen worden bij de eindbeoordeling gevalideerd in Scorion door de stageopleider op de digitale aftekenlijst verrichtingen.
Registratie baringen	Het totaal aantal uitgevoerde baringen tijdens de stage vastleggen: bewijsvoering aantal baringen.	Alle door de vio begeleide baringen worden per baring in Scorion geregistreerd. Hiervoor nodigt de vio de stageopleider van die baring uit in Scorion.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Overzicht VHO onderwijs jaar 1 (Voor stageopleider)

Vaardigheden voorafgaand aan stage 1.1

- Capillaire bloedafname: Hielprik / vingerprik
- Uitwendig onderzoek
- Tensie meten
- Injecteren
- Venapunctie
- Anamnese
- Consultvoering
- Baring:
 - VT, AROM
 - Kind ontwikkelen in Aav: verticaal (baarkruk) en horizontaal
 - Zetten episiotomie en infiltreren
 - Nageboortetijdperk

Vaardigheden voorafgaand aan stage 1.2

- Baring
- Hechten
- Infuus
- Reanimatie natte neonaat
- Evaluatie van zorg

Bijlage 2 Niveaus van deelname stage-activiteiten

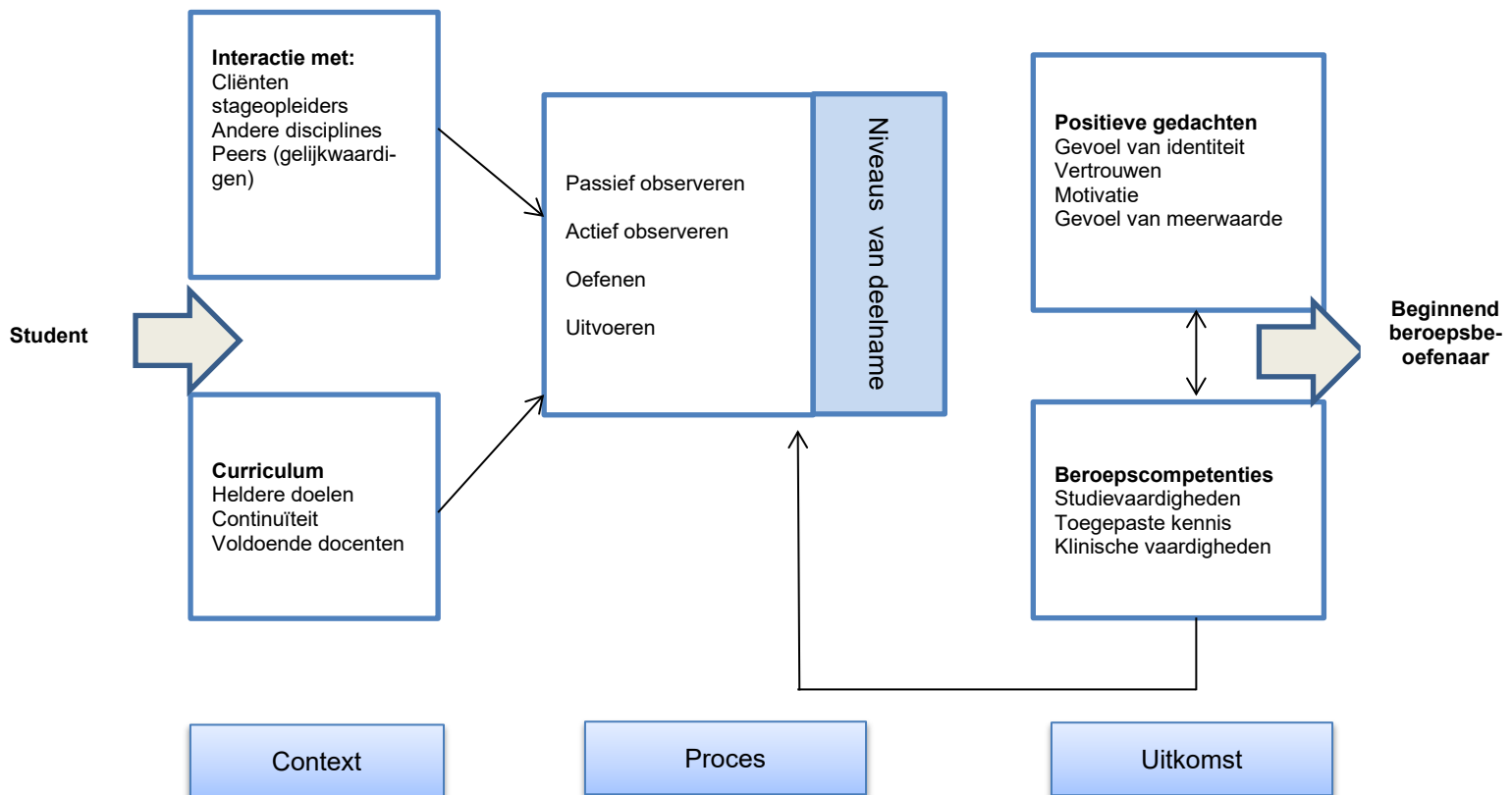
Werkplek-leren gebeurt methodisch. Verwacht niet dat je direct zelf de zorg aan de cliënten verleent. Het gehele stage programma van de opleiding heeft een zekere opbouw en geleidelijkheid. Aanvankelijk is je rol tijdens het stagelopen beperkt: je observeert. Door de aard van de leerdoelen, je toenemende kennis en vaardigheden waar je over beschikt en je zelfvertrouwen word je al snel actiever. Uiteindelijk laat je gedurende de opleiding zien dat je steeds grotere, complexere deeltaken en vervolgens de kwalificerende eindtaken (KET) van de leerlijnen kunt uitvoeren.

We onderscheiden in de stage-activiteiten vier niveaus van deelname:

1. Passief observeren: waarnemen hoe het in de realiteit gaat en daarbij kennis vergaren.
2. Actief observeren: waarnemen, kennis vergaren en interacteren met zorgverleners.
3. Oefenen: waarnemen, kennis vergaren, interacteren met zorgverleners en cliënten, en uitvoeren van handelingen na of met de zorgverlener.
4. Uitvoeren: met een geringe mate van supervisie vervullen van verloskundige (deel)taken (zie figuur 1: proces).

In de stages van jaar 1 bijvoorbeeld observeer je (passief) hoe de verloskundige voorlichting geeft, maar neem je ook (actief) een anamnese af.

Er zijn factoren die het leren op de werkplek bevorderen. Sommige daarvan hebben met de omgeving te maken (context), andere met je eigen leerproces (uitkomst). In een werkcollege over de voorbereiding van de stage wordt dit verder toegelicht. Een van de belangrijkste succesfactoren voor een goede stage is hoe gemotiveerd je over komt en of je op zoek bent naar leermomenten.

Figuur 1. Experience-based learning model: Progressie van vio naar medisch beroepsbeoefenaar (Dornan 2007).